

Norsk Nevropsykologisk Forening

Norsk Nevropsykologisk Forening ble stiftet 19.-20.april 1996 på Vettre konferansesenter med 70 psykologer tilstede. I festtalen ble stiftelsen av foreningen fremstilt av Kari Troland, leder i Fagutvalget for nevropsykologi, som et maturt barn; svangerskapet hadde vært langt nok. Bakgrunnen for foreningens tilblivelse er som følger:

20.januar 1994 ble det avholdt et møte på Rikshospitalet mellom kollegaer som arbeider på henholdsvis Rikshospitalet/UiO (Kjetil Sundet, Ivar Reinvang), Sunnaas sykehus (Anne-Kristine Schanke) og representanter fra Fagutvalget for nevropsykologi/UiB (Hallgrim Kløve, Grete Bryhn, Helge Bjørnæs). Initiativet til møte ble tatt fra Sunnaas sykehus. Bakgrunnen for å samles var at det fra flere hold var uttrykt ønske om å knytte det stadig økende antall norske psykologer som arbeider innen det nevropsykologiske fagfelt nærmere sammen. På det uformelle møtet ble man enige om å anmode Fagutvalget for nevropsykologi om å arrangere et møte for nevropsykologene i Norge. Fagutvalget for nevropsykologi hadde møte 6.april 1994, og besluttet å henvende seg til alle godkjente spesialister med henblikk på et nasjonalt møte i Oslo høsten -94. det ble gitt økonomisk støtte i form av sekretærhjelp fra Profesjonsutvalget i Norsk

Psykologforening.

30.september 1994 ble det avholdt et nasjonalt møte i Store Auditorium, Kirurgisk Blokk, Rikshospitalet. 60 psykologer møtte fram. Møtet hadde innlegg ved Hallgrim Kløve: «Kvalitetssikring innen nevropsykologi», Ivar Reinvang: »Klinisk nevropsykologisk undersøkelse, status og utfordringer», Kjetil Sundet: »Om spesialiteten i klinisk nevropsykologi og de erfaringer som er gjort», samt foredrag av Robert A. Bornstein, daværende Executive Secretary i International Neuropsychological Society (INS), over teamet »Continous education in clinical neuropsychology: An international perspective». Foredraget til Ivar Reinvang er senere publisert i TNPF og ble tildelt Bjørn Christiansens minnepris som beste artikkel i 1997.

Møtet munnet ut i at det ble nedsatt et interimstyre bestående av Stein Andersson, Årstein Skiftun, Peter Arnesen og Anne Lise Rugland, senere også Kari Troland og Erik Hessen, som forberedte stiftelsesmøte april 1996. På stiftelsesmøtet holdt Bjørn Ellertsen, Kenneth Hugdahl, Grete Bryhn og Arnstein Finset foredrag over sentrale tema, og en representant fra Norsk Neurologisk Forening fremla positive synspunkter på nevropsykologers virksomhet.

ISSN 1500-8347

Deadline for stoff til neste utgåve: 10. september 1999

Litt av innholdet

Anne Kristine Schanke: Norsk Nevropsykologisk Forening	1 - 2
Årsmøte og kurs 1999 - program og påmelding	3 - 4
Referat frå Årsmøte i Norsk Nevropsykologisk Forening 1998	5
Kjetil Sundet: Norske nevropsykologer anno 1998	6 - 9

Norsk Nevropsykologisk Forening (forts. fra s. 1)

Det ble valgt et styre med 10 styremedlemmer inkludert personlige varamedlemmer. Hallgrim Kløve ble leder for foreningen og Anne-Kristine Schanke nestleder, i tillegg ble Anne Grethe Urnes, Erik Hessen, Knut Waterloo, Knut Dalen, Kjetil Sundet, Beate Ørbeck, Nils Inge Landrø og Jørgen Sundby valgt. Dette styret fungerer fortsatt.

Norsk Nevropsykologisk Forening har hatt som siktemål å forene nasjonale og internasjonale problemområder og tema innen nevropsykologi. Dette avspeiler at det nevropsykologiske fagfelt kanskje mer enn noen annen psykologisk virksomhet er internasjonalt forankret. Men det avspeiler også Hallgrim Kløves internasjonale posisjon og kontaktnett, illustrert ved at INS sommeren 1997 la sitt møte til Bergen.

Siden 1996 har det vært avholdt tre årsmøter hvor over 70 psykologer møtte hver gang. I 1996 snakket professor Jason Brandt fra John Hopkins School of Medicine, Baltimore, USA om »Limits of predictive validity in neuropsychological and neurological assessment». Norske nevropsykologer la også frem kasuistikker.

I 1997 var en av vår tids ledende psykologer og Ward C. Halsteads første elev, Ralph Reitan, fra Tucson, Arizona, USA, invitert til å snakke om »Mild head injury: intellectual, cognitive and emotional consequences». Også denne gang

ble norske kasuistikker fremlagt og drøftet.

I 1998 var Jennie Ponsford, Manager of The Research Unit and Psychology dept. ved Bethesda Hospital, Melbourne, Australia, invitert til å snakke om »Mild traumatic brain injury: How can we predict and prevent ongoing problems». Lance Trexler, Clinical Director ved Center for Neurological Rehabilitation and Community Hospital, Indianapolis, USA, holdt foredrag over temaet »Cognitive rehabilitation with an emphasis of the role of the neuropsychologist».

Norsk Nevropsykologisk Forening har i dag 140 medlemmer. I tråd med vår intensjon, har vi lyktes i å knytte det norske nevropsykologiske fagmiljøet nærmere sammen. I tiden siden stiftelsesmøtet har behovet for et felles norsk forum blitt entydig dokumentert gjennom den store oppslutning omkring foreningen fra psykologer over hele landet.

Foreningen har nå fått sin egen nyhetsbulletin »Nevropsykologi» hvor Knut Dalen er redaktør. Foreningen har videre kontakt med de andre nordiske foreningene, og det 6. Nordiske Nevropsykologimøtet vil bli avholdt i Danmark august 1999.

I tiden framover vil foreningen arbeide videre med å utvikle nasjonale standarder for klinisk nevropsykologisk virksomhet, et viktig arbeid som er i sin begynnelse. Her

Nevropsykologi

Organ for
Norsk
Nevro-
psykologisk
Forening

Ansvarleg
redaktør:

Knut Dalen
Seksjon for
klinisk nevro-
psykologi, UiB,
Årstadvn. 21,
5009 Bergen.

Tlf: 55 58 62 17
Fax 55 58 98 73
Mob 958 06 868

Opplag:

K.dalen@psych.uib.no

180

Trykk:
Døves Trykkeri

Redaktøren har ordet.....Gardermoen enno ein gong

Dei fleste har vel merka seg at Nevropsykologi kjem ut langt seinare enn planlagt. I første utgåva av Nevropsykologi skreiv eg at deadline for stoff til nr. 1, 1999 var 1. mars. Styret skulle ha møte i Oslo 3. mars der ein mellom anna skulle gå gjennom ein del av stoffet som skulle inn i bladet. Redaktøren kom aldri lenger enn til Bergen lufthavn Flesland, fordi Gardermoen var stengt på grunn av snø. Nytt styremøte vart planlagt 6. april. Då rekna ein med at våren skulle ha smelta snøen på Gardermoen. Det hadde våren greidd, men med det resultatet at Gardermoen var forsvunne inn i skoddeheimen. Neste styremøte måtte leggest til ein meir sentral plass, og vart avvikla i Bergen

18. mai. Denne gongen i sol og med godt fram møte av styremedlemmer både frå Oslo, Tromsø og Bergen.

Når denne irritasjonen har lagt seg, er eg glad for at Nevropsykologi nr. 1, 1999 er eit faktum. Eg håpar at medlemmene syns det er nyttig å ha dette som ein kombinasjon av eit meldingsblad, og ein stad der det kan komme ein del faglege smådrypp. Eg er svært takksam for å få stoff som kan brukast i Nevropsykologi.

God sommar!

ÅRSMØTE - Norsk Nevropsykologisk Forening

Tid: torsdag 11 (kurs), fredag 12. og lørdag 13. november 1999
 Sted: Soria Moria Kurscenter, Voksenkollveien 60, 0394 Oslo
 Tlf.: 22 14 60 80, fax: 22 92 18 14
 Transport: Taxi eller Holmenkollbanen til Voksenkollen stasjon (ca. 10-15 min. å gå).

FORELØPIG PROGRAM

Et fullstendig program for Årsmøtet kommer i neste utgave av Nevropsykologi

Kurs

Torsdag 11.11.99

Kurs ved overlege Kristian Sommerfelt, Haukeland Sykehus: Nyere viten om tidlige risikofaktorer. Professor Lars Smith, Universitetet i Oslo: Prediksjon og betydning av tidlig kartlegging og intervensjon. Kurset søkes godkjent som fritt spesialkurs/fordypningskurs barn, dersom man også deltar på det faglige programmet 12.11.99. Fullstendig annonse kommer i Tidsskrift for Norsk Psykologforening.

Årsmøte

Fredag 12.11.99

09.00 - 10.00 Registrering av deltakere
 10.00 - 10.30 Åpning av møtet v/ Hallgrim Kløve
 10.30 - 11.30 Forelesning ved professor Jim Swanson: Molecular genetics of ADHD
 12.00 - 13.00 Swanson: Brain imaging and ADHD
 13.00 - 14.00 Lunsj
 14.00 - 15.00 Swanson: Pharmacokinetics of methylphenidate and the development of new drugs for ADHD
 15.15 - 16.15 Swanson: Neuropsychology of ADHD
 16.45 - 18.15 Forretningsmøte
 19.00 - Middag

Lørdag 13.11.99

09.00 - 10.00 Forelesning v/overlege Nils Olav Aanonsen, Ullevål sykehus
 10.00 - 10.15 Pause
 10.15 - 13.00 Innlegg og kasuistikk fra arbeid med ADHD-problematikk i ulike settinger ved bl.a.: Anne Grethe Urnes, Geir Øgrim, Bente Ubostad, Grete Bryhn og Hallgrim Kløve.

Påmelding innen 20. september, kupong neste side

Påmelding til kurs/Årsmøte 1999

Ved påmelding, kryss av ett alternativ under A, B, C eller D og før opp prisen du skal betale:

A: Spesialistkurs (11/11 - 12/11 1999)
 ___ Prisen dekker kursavgift, opphold, kaffepauser og lunsj begge dager: kr. 2.500
 ___ Overnatting må ordnes av kursdeltakeren selv

Medlem av NNF
 Ja Nei

B: Årsmøte (12/11 - 13/11 1999)
 (priser for psykologer)
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) 1.200 1.500
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) + middag 12/11 1.500 1.700
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) + middag 12/11 + 1 overnatting 2.000 2.200

C: Årsmøte (12/11 - 13/11 1999)
 (priser for testtekniker, studenter)
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) 600 700
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) + middag 12/11 900 1.000
 ___ Møteavgift (lunsj 12/11) + middag 12/11 + 1 overnatting 1.400 2.500

D: Spesialistkurs & årsmøte (11/12 - 13/11)
 ___ Møteavgift (lunsj 11/11 & 12/11) 3.700 3.900
 ___ Møteavgift (lunsj 11/11 & 12/11) + middag 12/11 4.000 4.200
 ___ Møteavgift (lunsj 11/11 & 12/11) + middag 12/11 + 1 overnatting 4.500 4.700

Sum å betale kr. _____ (betal på egen giro med tydelig navn)

Påmeldingsfrist 20. september 1999

Betalingsfrist 29. oktober 1999

Gebyr ved sen påmelding/innbetaling: kr. 200

Påmelding og betaling sendes: Berit Hilt, Seksjon for klinisk nevropsykologi, UiB,
 Årstadveien 21, 5009 Bergen.

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf: _____ Fax: _____ eMail: _____

Referat fra årsmøtet i Norsk Nevropsykologisk Forening 1998

Sak 1.

- 1. Valg av møteleder og referent.** Jens Egeland velges til møteleder. Referent er Bård Fossum.
- 2. Beretning om foreningens virksomhet i årsmøteperioden.** Schanke refererer fra beretning som er utdelt til deltagerne. Beretningen ble vedtatt. Referent er av nestleder etter møtet bedt om å ta med presisering vedr. siste setning under punkt 3 i beretningen: Styret har også anmodet NPF om å få være høringsinstans for utnevning av representanter til Fagutvalget.
- 3. Fremleggelse av revidert regnskap for 1997.** Møteleder gir ordet til styret. Kløve kommenterer resultatregnskapet for 1997. Det gode resultatet skyldes for en del at man kom godt ut av forrige årsmøte da utgiftene til hovedforedragsholder var små. Regnskapet tas til etterretning.
- 4. Godkjenning av budsjett 1998.** Styret kommenterer at man anså det riktig å opprettholde samme årsavgift som før. Schanke sier at det er noe vanskelig for styret å gå mer inngående inn i budsjettet da Anne Grete Urnes ikke er til stede. Møteleder tar budsjettet opp til votering. Budsjettet blir vedtatt.
- 5. Innkomne forslag.** Det er ingen innkomne forslag.
- 6. Fastsettelse av kontingent for 1999.** Styret v/Schanke vurderer at man ikke har sett noen grunn til å endre årsavgift, heller ikke for studenter. Årsavgift blir kr. 300. Møteleder tar dette opp til votering. Ingen stemmer i mot. Styrets forslag anses som vedtatt.
- 7. Valg til styret.** Det vil ikke foregå valg på møtet. Møtedeltagerne har under møtet hatt anledning til å avgi stemmer og resterende medlemmer vil få tilsendt stemmesedler.
- 8.** Møteleder vil benytte anledningen til å takke styret for innsatsen i året som er gått.
- 9. Valg av revisor.** Kløve opplyser at foreningen har hatt avtale med NPF om å bruke deres revisor. Styret foreslår at dette fortsetter. Møteleder ber om at dette blir tatt opp til votering. Styrets forslag vedtas.
- 10. Valg av valgkomité.** Valgkomiteen for 1996-1998 har bestått av følgende medlemmer: Einar Heminghyt, Per Næss, Kari Troland og Stein Andersson. Stein Andersson opplyser at Per Næss og Einar Heminghyt stiller til gjenvalg. Som nye medlemmer er foreslått Kjellaug Grøsvik og Jan Høyesteren. Valgkomiteens forslag møtte bifall og anses vedtatt. Avgåtte valgkomite takkes for innsatsen.
- 11. Eventuelt.** Ingen saker

Sak 2. Synspunkter fra medlemmene.

Følgende synspunkter kom frem:

Stabell tar opp spørsmålet om foredragsholdere til neste årsmøte. I denne sammenheng bør barnenevropsykologien være bedre representert. Styret oppfordrer til forslag på navn og tema. Man kan i denne sammenheng ta direkte kontakt med styret. Sundet tar opp spørsmålet om hvordan kommende møte bør organiseres, spesielt da det til neste år er flere andre

møter som er aktuelle for medlemmene. Det er synspunkter på at man bør søke å opprettholde kvaliteten på møtet og få tak i gode foredragsholdere. Muligheten for 2 møter nevnes, men dette anses som vanskelig. Man kommer tilbake til forslag om tema og foredragsholdere til neste årsmøte. Det fokuseres spesielt på språkvansker, språkutvikling og dysleksi. Tallal og Castro Caldas er konkrete forslag. Videre kommer det frem forslag om å undersøke muligheter for sponing og økonomisk støtte til møtene/foredragsholderne. Schanke tar opp spørsmålet om møtet i tilstrekkelig grad tillater oss å føre en dialog med oss selv og presentere vårt eget arbeid. Det er synspunkter på at det bør være en blanding av norske og utenlandske forelesere. Til slutt kommer det forslag om at foreningen bør ha en egen hjemmeside på internett der medlemmene bl.a. kan drøfte tema/problemstillinger. Kløve sier at styret ser positivt på dette. Det er etter møtet fremkommet et forslag om at man ved årsmøtet bør ha mulighet til å presentere posters. Styret v/Schanke har bedt om at dette tas med i referatet.

Sak 3. Arbeidet med standarder for klinisk nevropsykologi ogulletinen.

Sundet orienterer om arbeidet med standarder i klinisk nevropsykologi. Man kan få en del ideer fra arbeid gjort i utlandet, men for vårt formål er det lite som er gjort på dette området. Arbeidet med standarder berører fagetiske, fagpolitiske og faglige aspekter. Sundet gjennomgår disse aspekter og spesielt faglige forhold tillegges vekt. Ulike sider ved kvalifikasjoner knyttet til nevropsykolog/nevropsykologisk arbeid blir gjennomgått. Behov for å oppgradere kurspakken til spesialiseringen blir nevnt. Denne er f.eks. lite innrettet mot sakkynndighetsarbeid. Deretter gjennomgås sider ved selve utøvelsen av nevropsykologisk praksis. Standarder og retningslinjer for selve undersøkelsen og rapportskrivning gjennomgås. Det er f.eks. ønskelig med retningslinjer for type/gradering av undersøkelse, hva slags undersøkelse som er foretatt, hvordan resultatene fremstilles samt ønskelig med retningslinjer for type rapport (notat, rapport, spesialisterklæring). Kompetanse-spørsmål i forhold til diagnostisering blir nevnt.

Under orienteringen opplyser Sundet at Forum for yrkesmedisinere har vært interessert i å få vite hva som er standarder for nevropsykologisk undersøkelse knyttet til løsemiddelutredning.

For å få nærmere kunnskap om praksis hos medlemmene leverte Sundet ut spørreskjema der medlemmene bl.a. besvarte spørsmål knyttet til arbeidsområde, testbruk og praksis ved rapportskrivning.

Orienteringen avsluttes med innlegg fra salen. Grad av konkretisering/spesifisering av standarder og retningslinjer drøftes opp mot mer generelle, overordnede standarder for faglig praksis. Sundet reiste igjen spørsmål ved hvor konkret man skal være i sine forslag til standarder, f. eks. foreslå konkrete tester. Et synspunkt poengter viktigheten av innhenting av anamnesticke opplysninger i det nevropsykologiske arbeidet.

Møtet avsluttes.

Bård Fossum
referent

I. Standarder i nevropsykologi

Det norske nevropsykologmiljøet er stort og heterogent. Fordypningsområdet er det 3. største innen spesialiteten i klinisk psykologi med i overkant av 70 godkjente spesialister. Det er slutt på pionertiden da alle kjente alle og var utdannet innen samme kultur. De 4 universitetene tilbyr ulike undervisningsprogram innen nevropsykologi og differensieringen i jobbtilbudene for ferdige psykologer medfører betydelig variasjon i yrkespraksis. Spørsmål om kvalitetssikring aktualiseres i takt med økt bruk av nevropsykologer i retts- og trykkesaker hvor våre uttalelser kan ha avgjørende betydning. Behovet for å etablere en felles referanseramme for det faglige arbeidet er påtrengende.

Styret i Norsk Nevropsykologisk forening (NNF) har derfor prioritert arbeidet med å utforme «Standarder i nevropsykologi». Standardene er ment å omfatte såvel fagetiske som fagpolitiske og faglige aspekter ved virksomheten som nevropsykolog. De to første områdene omhandler i stor grad generelle aspekter ved psykologrollen og vil ta utgangspunkt i retningslinjer som Norsk Psykologforening (NPF) allerede har utformet, mens sistnevnte i større grad fordrer nytenkning hvor initiativ fra NNF's side er påkrevd.

Når det gjelder spørsmål om fagetikk, vises det til »Ethiske prinsipper for nordiske psykologer» som NPF sluttet seg til i fjor. Disse trenger å konkretiseres for vårt fordypningsområde, men vil være retningsgivende. Når det gjelder fagpolitiske spørsmål med hensyn til takstbruk og lederfunksjoner, så vises det til overenskomsten mellom NPF og Rikstrygdeverket om bruk av RTV-takster for privatpraktiserende i spesialisthelsetjenesten (Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 1998, 35, 1101-1102). Det arbeides videre med tanke på opprettelse av takster for nevropsykologisk undersøkelse og behandling i offentlige (somatiske) poliklinikker. Som kjent er det kun legetjenester som honoreres i denne sammenheng. En endring vil øke sykehus- eiernes inntektsgrunnlag og gjøre det mer attraktivt å ansette nevropsykologer.

De faglige aspektene ved Standarder i nevropsykologi omfatter forhold som berører hvilke kvalifikasjoner en nevropsykolog skal ha,

metodevalg og innhold i det nevropsykologiske arbeidet, og regler for samarbeid med assistenter og andre yrkesgrupper. Det hersker få uklarheter knyttet til spørsmålene om utdanning, spesialistgodkjenning og tittelbruk. En nevropsykolog er en godkjent spesialist mens ikke-spesialister tituleres som psykolog. Når det gjelder ekvivalering av utenlandske psykologer mangler imidlertid NPF's spesialist- og fagutvalg klare nok retningslinjer for hva som skal godkjennes.

Større diskusjon forventes ved forsøk på å presisere hva en nevropsykologisk undersøkelse skal omfatte, hvordan en nevropsykologisk rapport skal utformes, og innholdet i nevropsykologisk behandling. Det foreslås å skille mellom en orienterende og standard nevropsykologisk undersøkelse, at problemstilling og omfang for undersøkelsen må tydeliggjøres, og at behovet for supplerende undersøkelser må klargjøres. Videre foreslås det å skille mellom notat, standardrapport og spesialistklæring når tilbakemelding etter nevropsykologisk undersøkelse foretas. Slike differensieringer i omfanget for undersøkelse og rapport må tilpasses den gitte problemstilling. I hvilken grad oppdragsgiver eller psykolog skal definere problemstilling må diskuteres. Standardene må også tydeliggjøre hva som menes med nevropsykologisk behandling. Det må nyanseres mellom veiledning av andre faggrupper, psykoedukative tilnæringer, kognitiv trening, og terapi.

Til sist ble det nevnt punkter som Standardene også skal omhandle men som i denne omgang ikke nærmere berøres: hvilke kvalifikasjoner og mandat testteknikere skal ha, arbeidsrelasjoner overfor andre yrkesgrupper, og kompetansespørsmål vedrørende diagnostisering og eventuelt fremtidig rett til medisinerings.

II. Spørreskjemaundersøkelse: Bakgrunnsopplysninger

Som bakgrunn for det videre arbeidet med å konkretisere Standarder i nevropsykologi ble det foretatt en spørreskjemaundersøkelse blant de fremmøtte på årsmøtet i NNF 1998. Hensikten med undersøkelsen var å få en oversikt over hvilke tester som benyttes og hvor mye tid som brukes til

testing og rapportskrivning. NNF har rundt 140 medlemmer. Omlag ¼ (n=31) var til stede på forretningsmøtet og besvarte spørreskjemaet.

Utvalget besto av:

Kjønn

Menn	52%
Kvinner	48%

Spesialist

Ja	68%
Nei	32%

Alder

< 40 år	26%
40-50 år	52%
> 50 år	23%

Pasienter

Kun barn	36%
Kun voksne	32%
Barn & voksne	32%

Arbeidsfelt

Somatikk	39%
Rehabilitering	19%
Universitet	19%
Psykiatri	13%
Skole	6%
Attføring	3%

Ansettelsesforhold

Offentlig	71%
Offentlig & privat	29%

Kommentar:

Utvalget på 31 omfatter knappe 25% av medlemsmassen. Flere sentrale medlemmer var ikke til stede på møtet og besvarte følgelig ikke spørsmålene. Gruppesammensetningen tilsier imidlertid at svarene trolig kan tillegges vekt som uttrykk for tendenser i det norske nevropsykologmiljøet.

III. Arbeidsomfang

Som svar på spørsmål vedrørende arbeidsomfang, rapportskrivning og prising av en nevropsykologisk undersøkelse, fordelte svarene seg slik:

Andel nevropsykologisk arbeid i jobben

< 50%	23%
50-75%	19%
> 75%	58%

Antall pasienter undersøkt pr. mnd.

< 5 pasienter	36%
5-10 pasienter	55%
> 10 pasienter	10%

Tidsbruk ved testing

< 3 timer	3%
3-6 timer	42%
> 6 timer	55%

Tidsbruk totalt (inkludert rapport)

< 5 timer	3%
5-10 timer	36%
> 10 timer	61%

Rapportens lengde

1-2 sider	16%
3-4 sider	74%
> 4 sider	10%

Refereres resultater i rapporten

Nei	32%
Ja (normert)	65%
Ja (rå-skårer)	3%

Pris pr. undersøkelse (n=13)

3-5.000 kr.	77%
-------------	-----

> 5.000 kr. 23%

TPT 42% 36% 23%

Motor steadiness 23% 29% 49%

Kommentar:

Flesteparten har nevropsykologi som hovedbeskjeftigelse og undersøker i overkant av 1 til 2 pasienter pr. uke. Flesteparten oppgir å bruke 10 timer eller mer på hver pasient, uavhengig av arbeidsfelt. Lengden på rapporten oppgis i snitt til å være på minst 3 sider og flesteparten refererer resultatene i rapporten, hovedsakelig i form av normerte skårer. De privatpraktiserendes angivelse av pris for nevropsykologisk undersøkelse tar ikke hensyn til antall timer, lengde på rapporten eller bruk av testassistent, men gjenspeiler i snitt overenskomsten mellom NPF og RTV.

Alltid Ofte Aldri

Eksekutiv funksjoner:

WCST 45% 45% 10%

Stroop 19% 45% 36%

PASAT 10% 23% 68%

FAS 16% 7% 77%

Hukommelse

WMS-R 13% 29% 58%

Logisk minne 26% 36% 39%

Visuell repro. 19% 29% 52%

Vis.minnespenn 13% 29% 58%

IV. Metodevalg

På spørsmål om hvilke tester som hyppigst benyttes, oppgis følgende:

Alltid Ofte Aldri

Hele WAIS/WISC 55% 32% 13%

Tallhukommelse 94% 7% 0%

Terningmønster 94% 7% 0%

Likheter 90% 10% 0%

Koding 84% 16% 0%

Tegneserier 77% 23% 0%

Bildeutfylling 74% 26% 0%

Informasjon 71% 23% 7%

Regneoppgaver 65% 26% 10%

Puslespill 55% 32% 13%

Ordforståelse 61% 23% 16%

Resonnering 55% 29% 16%

Raven 13% 58% 29%

Hele HRB 29% 29% 42%

Grooved Pegs 84% 16% 0%

TMT 81% 19% 0%

Category 36% 58% 7%

Seashore 55% 32% 13%

CVLT 26% 32% 42%

RAVLT 10% 16% 74%

Lurias 10-ord 19% 3% 77%

15-ordpar 0% 17% 83%

Reys figur 42% 19% 39%

CVMT 10% 19% 71%

Benton 10% 19% 71%

RMT 3% 10% 87%

Oppmerksomhet

RT (diverse) 3% 36% 61%

CalCAP 7% 16% 77%

Knox-blokker 10% 0% 84%

SDMT 3% 7% 90%

Symptomvaliditet

VSVT 0% 16% 84%

TOMM 3% 7% 90%

15-item 0% 10% 90%

Symptom-/personlighetscreening

MMPI 19% 39% 42%

SCL-90 3% 16% 81%

CBCL	10%	7%	84%
	Alltid	Ofte	Aldri
Tester for barn			
Bayley	0%	19%	81%
Leiter	0%	16%	84%
McCarthy	0%	16%	84%
Reynell	0%	16%	84%

Kommentar:

Et mindretall (13%) oppgir aldri å bruke hele WAIS/WISC-R mens vel halvparten (55%) svarer at testen brukes bestandig. Samtlige psykologer svarer imidlertid at enkelte deltester, herunder Tallhukommelse, Likheter, Terningmønster og Koding inngår som fast del av testbatteriet.

Et noe større mindretall (42%) svarer at de aldri bruker hele Halstead-Reitan batteriet mens 29% svarer at HRB brukes fast. Grooved Pegboard og TMT oppgis som standardtester av samtlige, i noe mindre grad er også Category test og Seashore rytmetest i hyppig bruk.

Flesteparten (90%) benytter WCST regelmessig, mens øvrige prøver i eksekutiv funksjon er mindre vanlig.

For kartlegging av hukommelsesfunksjoner benyttes Logisk minne fra WMS-R, CVLT og Reys figur hyppigst, men ingen enkelttest peker seg ut som en klar vinner.

Rutinemessig bruk av tilleggsprøver i oppmerksomhet er sjelden, og kun et lite mindretall anvender prøver i symptomvaliditet.

For personlighetsscreening brukes MMPI av rundt halvparten mens andre metoder er

sjeldnere i bruk.

Når det gjelder undersøkelser av barn manglet spørreskjemaet egne forslag til tester og et variert utvalg metoder ble nevnt. Testene til Bayley, Leiter, McCarthy og Reynell angis hyppig i bruk av rundt 15-20% av psykologene. Sammenholdt med hvor mange som oppgir å arbeide med barn på helt eller deltid, viser undersøkelsen at kun WISC-R og deler av HRB er i regelmessig bruk overfor barn.

Det skal til slutt legges til at stort sett hele Lezak's liste over metoder oppgis å være i bruk blant respondentene.

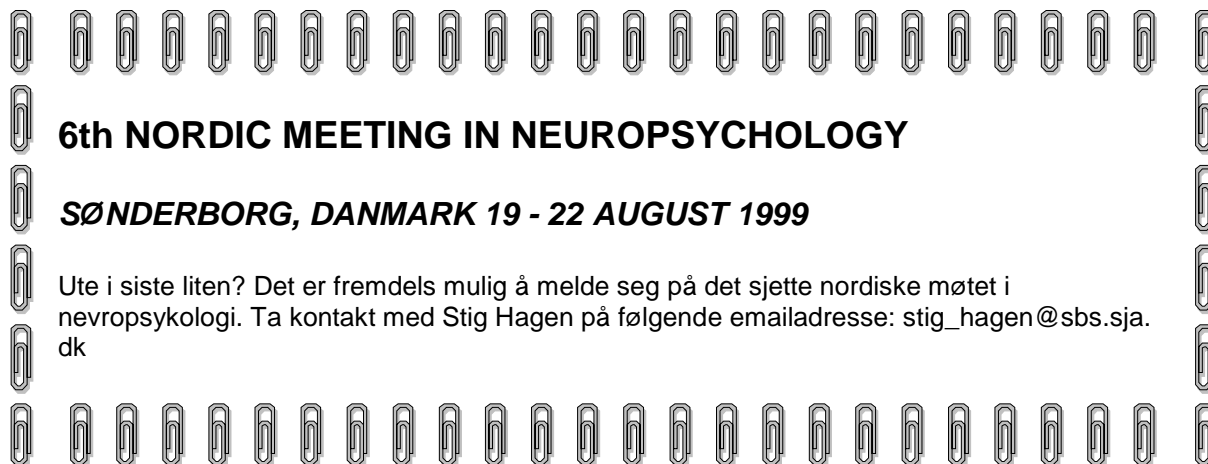
V. Konklusjon

De avgitte svarene viser at norske nevropsykologer er rimelig sammenlignbare med hva som fremkommer ved amerikanske undersøkelser. Tidsangivelsen til testing og rapportskrivning er forbundet med usikkerhet grunnet manglende korreksjon for bruk av testassistent. Slik vi kjenner det norske miljøet, utfører en stor del av psykologene testarbeidet selv og bruker altså en betydelig del av arbeidet sitt til testing og rapportskrivning.

Når det gjelder kostnaden ved å få gjort en undersøkelse privat, så synes gjeldende RTV-takster å være toneangivende. Manglende satser for nevropsykologisk undersøkelse i somatiske poliklinikker tilsier at sykehuseierne taper store beløp når vi vet at slike undersøkelser prises til under 1.000 kr.

Bruken av tester tydeliggjør at flesteparten benytter et kjernebatteri henter fra WAIS/WISC og HRB men at det forøvrig er stor variasjon, spesielt gjelder dette hukommelses- og oppmerksomhetstester.

Resultatene vil bli brukt av styret i det videre arbeidet med å konkretisere innholdet i

6th NORDIC MEETING IN NEUROPSYCHOLOGY

SØNDERBORG, DANMARK 19 - 22 AUGUST 1999

Ute i siste liten? Det er fremdeles mulig å melde seg på det sjette nordiske møtet i nevropsykologi. Ta kontakt med Stig Hagen på følgende emailadresse: stig_hagen@sbs.sja.dk

Nettressursar - nevropsykologi

Samanliknar ein Internett med eit bibliotek, kan ein vel seie at biblioteket er innhaldsrikt, men svært dårleg organisert. Då kan det vere godt med litt »drahjelp» når ein skal leite seg

fram. Alle tidsskrift med respekt for seg sjølv har tips om relevante nettressursar. »So ein Ding müssen wir auch haben». Denne lista er svært subjektiv, og på ingen måte uttømmende når det gjeld ressursar. Som redaktør tek eg ikkje ansvar for det faglege innhaldet i sidene som er nemnt i oversikten. Når medlemmene kjem over internettressursar som dei gjerne vil at andre medlemmer i NNF bør kjenne til, er det fint om ein tipsar meg om det, saman med ein kort omtale av kva som finst på denne adressa. Då vil desse komme med i neste utgåve av Nevropsykologi.

Norsk Psykologforening.

Heimesidea til NPF, som bør vere »alle favoritters mor» for psykologar. Her finn ein mykje relevant om NPF, både når det gjeld organisasjonen, utvald stoff frå Tidsskriftet etc. <http://www.psykol.no/>

The International Neuropsychological Society (INS)

»The International Neuropsychological Society is a multi-disciplinary organization dedicated to promoting research, service and education in neuropsychology, and to enhancing communication among the scientific disciplines which contribute to the understanding of brain-behavior relationships. The Society currently has more than 3,500 members throughout the world. Membership in the Society includes a subscription to the *Journal of the International Neuropsychological Society*, which is published six times a year by Cambridge University Press. The Society holds two meetings per year: one in February in North America, and one in June or July outside North America.» Mange av medlemmene i NNF er også medlemmer i INS. Her ligg det ein del nyttig informasjon, inkludert postkasse der ein kan bestille informasjon om korleis ein vert medlem. <http://www.med.ohio-state.edu/ins/>

Den Norske Lægeforening

Mange interessante sider, som også inneheld mange interessante peikarar til andre ressursar på nettet.

<http://www.legeforeningen.no/>

Sveriges Psykologförbund

Mange interessante tema, og søkbare ressursar, både som peikarar og som tidsskriftartiklar.

<http://www.psykologforbundet.se/index.htm>

Sveriges Läkarförbund

Mange interessante tema, og søkbare ressursar, både som peikarar og som tidsskriftartiklar.

<http://www.slf.se/>

Läkartidningen på Internett

Her dukkar det stadig opp artiklar som er relevante for nevropsykologi.

<http://www.lakartidningen.se/>

Dansk Psykologforening

Denne heimesida finst ikkje, førebels, men DP har sikra seg retten til å bruke denne internettadressa. Vi ventar i spenning.

<http://www.dp.dk/>

Selskabet Danske Neuropsykologer

Vår danske søsterorganisasjon.

<http://www.neuropsykologi.dk/>

Den Almindelige Danske Lægeforening

Mange interessante tema, og søkbare ressursar, både som peikarar og som tidsskriftartiklar.

<http://www.dadl.dk/>

American Psychological Association (APA)

Mange interessante tema, og søkbare ressursar, både som peikarar og som tidsskriftartiklar.

<http://www.apa.org/>

APA Division 40 Clinical Neuropsychology

»Division 40 of the American Psychological Association, the Division of Clinical Neuropsychology, is a scientific and professional forum for psychologists interested in the study of brain-behavior relationships, and the clinical application of that knowledge to human problems.» Inneheld også peikarar til andre relevante nettsider.

<http://www.div40.org/>

The NATIONAL ASSOCIATION of PSYCHOMETRISTS

Foreninga for nevropsykologiske testteknikarar presenterer seg sjølv på denne måten: »The mission of the National Association of Psychometrists (NAP) is to promote the education and training of individuals who are employed to administer neuropsychological, psychological and educational tests under the supervision of Neuropsychologists, Psychologists and other authorized users.»
<http://www.napnet.org/>

Canadian Psychological Association

Mange interessante tema, og søkbare ressursar, både som eigne tema, peikarar og som tidsskriftartiklar.
<http://www.cpa.ca/>

Statens Helsetilsyn.

Her finn ein svært mykje nyttig informasjon, føreskrifter, rettleiarar og liknande
<http://www.helsetilsynet.no/>

The Norwegian Neuroscience Society (NNS)

»The main purpose of both NNS and FENS is the exchange of information between European neuroscientists and organise a [General Meeting](#) every second year. In addition, topic-centred workshops will be organised alternate years.»
<http://www.uio.no/~terjesa/nns/>

Nyttige linkar i nevroanatomi og fysiologi

Ei av sidene til Institutt for biologisk og medisinsk psykologi, Universitetet i Bergen
<http://www.uib.no/ibmp/nyttigal.htm>

Odin

ODIN er en felles elektronisk informasjonstjeneste for regjeringen, Statsministerens kontor og departementene.
<http://odin.dep.no/>

PubMed

Søking i over 9 millionar referansar i Medline og andre medisinske databasar hos National Library of Medicine.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>

Alphabetical List of Specific Diseases/ Disorders

Karolinska Institutet si alfabetiske liste over sjukdomar og diagnosar. Inneheld svært mange linkar til ulike ressursar, også innanfor psykologi.
<http://www.mic.ki.se/Diseases/alphalist.html>

Då er det berre å surfe i veg. Dukkar det opp stader som ein meiner er nyttige for medlemmer i NNF, er det berre å maile adressa til meg. Send med nokre setningar med omtale av nettstaden.

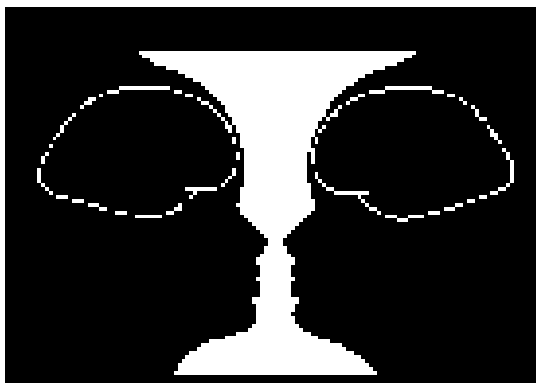
Ny doktorgrad i nevropsykologi

Merete Øie (f. -65) disputerte 7/5-99 for dr.psychol.-graden med avhandlingen «Cognitive deficits in adolescents with schizophrenia or ADHD». Arbeidet er utført på Statens Senter for Barne- og Ungdomspsykiatri i samarbeid med en forskningsgruppe bestående av Bjørn R. Rund (veileder), Grete Bryhn, Pål Zeiner og Kjetil Sundet. I alt ble 19 ungdommer med schizofreni, 20 ungdommer med ADHD og 30 friske kontroller undersøkt. Et variert utvalg nevropsykologiske tester ble benyttet med sikte på å finne særegne funksjonsprofiler for den enkelte tilstanden og derigjennom gi holdepunkter for behandling. Ungdom med schizofreni hadde størst vansker på tester i visuell hukommelse, mental fleksibilitet og psykomotorisk tempo, mens ungdom med ADHD hadde størst problemer med tester i distraktabilitet og pugglæring. Oppmerksomhetsvansker kjennetegnet således begge gruppene, men i ulik form. Det foreslås at ungdom med schizofreni kan profittere på kognitiv trening for å øve opp evne til abstraksjon og hukommelse, mens slik trening er mer usikker hos ungdom med ADHD fordi deres hovedproblem er svekket impuls kontroll, ikke kognisjon i seg selv. Testprofilen for de unge schizofrene er mindre avvikende enn hva som er vanlig for voksne schizofrene. Flere grunner til dette diskuteres. Forskningsresultatene er publisert i toneangivende fagtidsskrift (Schizophrenia Bulletin, Schizophrenia Research, American Journal of Psychiatry, Neuropsychologia) med Øie eller Rund som førsteforfatter.

NNF gratulerer dr.psychol. Merete Øie med vel utført forskning og ønsker deg lykke til i klinisk praksis med sikte på spesialiteten.

Returadresse:

Norsk Nevropsykologisk Forening
Seksjon for klinisk nevropsykologi, UiB,
Årstadveien 21
5009 Bergen

Nevropsykologi

SMÅNOTISAR - SMÅNOTISAR - SMÅNOTISAR - SMÅNOTISAR

Nytt om namn

(Er det viktige ting som ein bør nemne om medlemmer i NNF: gi redaktøren tips om dette)

Hallgrim Kløve er utnemnd til æresmedlem i Finlands Nevropsykologforening.

Bjørn Ellertsen, Universitetet i Bergen, er valt til Board Member i International Neuropsychological Society for perioden 1999-2002

Styret i Norsk Nevropsykologisk Forening 1999

Leder: Anne-Kristine Schanke

Nestleder: Erik Hessen

Faste medlemmer:

Anne-Grethe Urnes

Knut Waterloo

Hallgrim Kløve

Varamedlemmer:

Knut Dalen

Nils Inge Landrø

Kjetil Sundet

Beate Ørbeck

Jørgen Sundby